

angora, engareh (grek, ingl, ve d.)
i. – “Sangarius’a (Sakarya’ya) dökülen küçük bir nehrin yakınındaki Galata kasabası. Ancyra başlangıçta Firigya’ya aitti. Mitolojik kurucusu Gordius’un oğlu Midas’tır. Midas şehrin kurulduğu bu yerde bir *anchor* buldu ve ona atfen kasabaya bu adı verdi”.

[Denizcilikte kullanılan ve ‘çıpa’ anlamına gelen *anchor* kelimesinin Sanskritçede çok sayıda sözcükle ilişkili olduğu görülüyor. *Angkor, chur, chor, ahamkara* bunlardan bazıları. ‘Denizci çıpası’ ile ‘Ankara’ sözü arasında ilişki kurmak anlamlı gözüküyor. Nemrut Dağı’nda görülen tanrı başları ve heykelleri (MÖ 50’li yıllar) ‘ankor örnekleri’ olarak değerlendirilebilir. *Anchor/-ankor* anlamının ne olduğu veya neye benzediğine ilişkin bir kanıt yok. İnternet’teki *Angkor Wat* heykelleri ve büst’leriyle Nemrut Dağı heykelleri arasındaki benzerlik zayıf da olsa bir ilişki kurulmasına neden oluyor. Ankor, Unkor, Hunkor; İnkör; İnkör ‘tanrı heykelciği’ veya ‘putu’ anlamında olabilir. Sivri dağ yapılarıyla *erkil* türü düzenlemeler, steller, heykel ve heykelcikler arasında ilişki olduğu düşünülüyor. Ankörler zaman içinde yüksek kuleli tapınaklara dönüştürülmüş. MÖ birinci yüzyıla ait olan *Augustus Tapınağı* tanrı heykellerinin bulunduğu bir salon yıkılarak onun yerine yapılmış olabilir. Ancak bu konuda somut bir bilgi yok. Buraları karanlıkta kalmış olan noktalar.]

“*Anchor* adı Frigya ve Greklerde aynı anlama gelir; Pausanya’lılar

hikâyeyi teyit ederek şunu söylüyorlar: ‘Ankor onun zamanına kadar Zeus Tapınağı’nda kaldı’. Stephanus kelime hakkında başka bir hikâyeye anlatır ki kronolojik olarak yanlıştır. Ona göre şehir Büyük İskender zamanında dahî Angora olarak anılmıştır. Kasaba Toulouse bölgesinde yaşayan bir kabîle olan TectoSages [Tecto Dervişleri] zamanında (MÖ 277) ana yerleşim yeri olmuştur. Galata’lılar MÖ 189’da Romalılara tâbi oldular. Galata MÖ 25’te bütünüyle bir Roma eyâleti hâline geldi. Ancyra bu dönemde *Sebaste* adıyla onurlandırıldı. Şehirde basılan paraların çoğunun üzerinde çıpa resmi vardır” (William Smith, *A Dictionary of Greek and Roman Geography*, 1. cilt).

[Çıpa resimli paraları İnternet’te incelemek mümkün. Bunun yanında ay-yıldızlı olanları da var (ay dişilliğin, yıldız erilliğin simgesi). Çıpa resminin görünür anlamı dışında mecâz olarak başka anlamları da olabilir. Çıpa’nın ‘Mısır zaferiyle’ ilgili olması zayıf bir ihtimâl. Kralların *Tanrı’sal bir figür veya Tanrı’nın koruması altında olan* bir ‘Yüce’ olarak değerlendirilmesi ‘çıpa’ simgesiyle temsil edilmiş olmalı. *Chur* veya *chura* sözünün Tibetçede ‘suda boğulmak’, ‘su kuşu’, ‘zeytin renkli tatlı su balığı’ anlamına gelmesi... Sanskritçede *örtmek, lekelemek, yerleştirmek, maliyet, zarf, üzerine serpmek, üzerine geçirmek, kaplamak, çalmak, yanmak, dumani tütme*k anlamlarında kullanılması... *Chur*’un veya *kur*’un, *kor*’un Slavlarda ‘hâne halkının Tanrısı’,

'ilksel ata', 'ilksel veren' anlamına gelmesi... Rusçada 'kurit' sözünün *dumanı tütme*k anlamına gelmesi... Praschur (pras-kur) sözünün 'ata' olarak değerlendirilmesi ve ona *fal-lik* olarak bakılması; Sırbistan'daki *Prasovo/Preşovo* kasabası ve 'pı-rasa' sözcüğüyle olan ilişkisi; *palas-pandıras* sözü... Chur'un Grekçede Tanrı, sir (seer, saygın kişi), 'Tanrı korusun' anlamında olması... Değişik dillerde 'çalınan bir nesne' mânâsı... Chur'un *fur* anlamına gelmesi... *Fur* veya *Vur*'un 'düzleştirmek veya derinliklerini artırmak için zemin kirişlerini veya duvar dikmelerini, vb. sabitleyin', anlamı... 'İkimiz besleyelim' mânâsı... *Chur, chura, chuda, [huda]* > evlilik töreninde gelinin koluna takılan bilezikler ve gelinin bileğinden aşağıya doğru sarkan sembolik *üçlü topuz* olması... (*Üç kollu çıpa* simgesini hatırlamamız gerekiyor)... Eskiden yemek pişirilen toprak ocaklara veya kuzinelere *chula, kula, kura, kara* denmesi... *Kara* > 'neden olan', 'müsebbibi' anlamında... *Sankar, sankara, samkara* > bereket, zenginlik ihsân eden, Şiva'nın bir adı... *Sankar'ın* Tanrı için genel bir isim olarak kullanılması... *Bir Gujarati atasözü > *Sankar'ın veya Tanrı'nın formları Hindistan'daki (Kankar'daki) çakıl taşları kadar çoktur** ... *S-ankar* > *S* > ohm'un tersine eşit değerinde bir iletkenlik birimi; bol miktarda tatsız kokusuz çok değerlikli metalik olmayan bir element... En iyi bilinen sarı kristaller... Birçok sülfür ve sülfat mineralinde ve hatta doğal halde (özellikle volkanik bölgelerde oluşur)... Sarı renkli sülfür... *Sankara* > ankar ve

sülfür bileşimi... 'Çıpa ve sülfür'... 'Kesen bir çapa ve sülfür çıkarılması'... Simgesel S harfiyle çıpa/çapa arasında ilişki kurulması... *Unuk, anak* sözünün 'yılanın boynu' anlamına gelmesi ve Lâtincede *cor-serapis* şeklinde çevrilmesi... "Ankar Dağları civarında 2150 metre yüksekliğindeki Nemrut Dağı" ... *Ankar* ve *Nemrut* dağı ilişkisi... *Ayin-Kara*'nın yerden fokur fokur yukarı doğru çıkan 'kaynak suyu' anlamına gelmesi... Veya 'kaynak gözü'... 'Erkil' olgusuna atıf yapan *Hereklia* adlı kasabalar... *Çorlu* kasabası, *Karakarlı/Karakallı* köy adı... Karlovo, Karcalı, Karacal, Craiova kasaba isimleri... Karaman, Karamanlı adlarının 'bir renkle' ilgili olmaktan çok Tanrı'ya atıf içeren deyişler olması... Hint felsefesindeki *ahamkara* sözüyle de ilişki kurulabilir. *Ahamkara* > 'prakriti' demektir yani, 'hareket eden temel madde'... *Ahamkara* veya *Prakriti* ruh göçerimi yoluyla zaman içinde başka başka aşamalara geçer... Değişik kültürlerde ve farklı zamanlarda farklı anlamlar yüklenmiş olsa da arka planda 'güç ve kudrete', 'erkil organa', 'evliliğe', 'ilksel atalara'; 'rûha'; 'Tanrıya', 'Tanrı ve tanrıça' birlikteliğine atıf var. *Ankara* sözünü 'Kara'nın / Tanrı'nın yüceltiği topraklar' olarak anlamak tarihsel bağlama daha uygun düşüyor. Toplum bu tür sözcükleri üç düzeyde değerlendirir: Topografya düzleminde, sosyal düzlemde ve felsefî düzlemde. Topografya düzleminde 'yüksek bir tepenin' üzerine kurulmuş olan Kale'nin bizzat kendisi *Anakara*'dır. Sosyal düz-

lemde gelin almağa giderken kullanılan tahtirevanlar ve evlilik törenlerinin her biri Ankara'dır. Bunun yanında devleti yöneten krallar, yine Ankara'dır. Felsefî düzeyde neslin sürdürülmesine imkân sağlayan, kendi rûhundan üfleyen, rahmet ve bereket veren Tanrı'nın bizzat kendisi Ankara'dır veya *Ankara* Tanrı'ya inanan insanların yaşadığı topraklardır. Tanrıya veya Rûh'a işâret eden simgesel rengin târih boyunca 'beyaz' olarak değerlendirilmesi nedeniyle Ankara beyaz tavşan'dır. Beyaz keçi, beyaz kedi veya beyaz attır. *Kırat* erkilliğin veya Tanrısallığın simgesidir. Beyaz olması nedeniyle sönmüş kireç veya kireç ocakları Ankara'dır. Dünyanın öbür ucundaki beyaz lâmalar Ankara'dır. Selçuklunun Osmanlı beyliğine gönderdiği ilk hilat ve bayrak beyazdır. Aslına bakılırsa beyaz sancak Osmanlı'nın asıl bayrağıdır. Hz. Peygamberimizin bayrağıdır ve adı Ankara'dır. Beyaz bayrak lekesizliği temsil eder ve Tanrı'sal vasıflarla ilgilidir. Hangi nedenle bilmiyoruz 'beyaz bayrak' al/kırmızı bayrağa dönüşmüştür. Aslında 'al' kırmızı da değil *beyazdır* ama kırmızı anlamı yaygınlaşmış, anlamsal vurgu beyaz ruh'tan kırmızı can'a veya kan'a dönüşmüştür. Dede Korkut'un *ak otağ, ak çadır* konusunda '*ala sayvanı göklere aşanmış otağını*' sözlerini hatırlayalım... Kadîm tarihimizde *al* beyazdır. *Al* sözü tam da kırmızı değil, 'kırmızı-beyaz' olmuştur. Atalarımız Tanrı'sal ihsânı, Tanrısallık'ı, Tanrısallık zenginliği 'kırmızı-beyaz' renkle açıklamayı daha anlamlı bul-

muş olmalı ki günümüzde kullandığımız bayrak rengi ortaya çıkmıştır. Türk bayrağının rengi ve anlamı Ankara'dır. Mîlâttan sonra 161-180'de Roma İmparatoru Marcus Aurelius zamanında Ankara'da basılan paranın 'yazı' yüzünde *ay-yıldız* resmi vardır ve bütünüyle Tanrı'ya veya 'yaratılış' olgusuna işâret eder. *Ay-yıldız* veya *Çıpa-Çıra* Sümerler zamanından beri bayrağımız... Aslında tüm insanlığın bayrağı ama biz sâhip çıkmışız... Roma paralarının üzerindeki *çıpa figürleri* 'erkil' simgesidir. 'Rûhun' üflenmesi anlamına gelir ve onu üfleyen 'Tanrı'sal güçle ilgilidir. Kralların kendilerini Ankara, Unkar, Hünkar veya İnkâr (Arapçayla ilgili değil) olarak adlandırmaları dünyada en yüksek güç ve iktidarın kendilerinde olduğunu belirtmek içindir. Ve bu *Ankara* gücü, Tanrı'nın *Ankara* gücüne teşbih edilir, benzetilir. Tanrı değil ama 'O'nun gölgesi' tanımlaması Tanrı'nın kendisini koruduğu, kolladığı, kendisine ayrıcalık ihsân ederek insanların başına lider yaptığı varsayımına dayanır. Bu anlayış, 'krallar mutlaka Tanrı tarafından bir şekilde seçilmiş kişiler olmalı' koşullandırmasının sonucudur. Azizler, evliyâlar, dervişler, seer'ler de Ankara'dır. Çünkü sıradan özelliğe sâhip binlerce insan arasından sıyrılarak seçilmiş, sivrilmiş, öne çıkmış, temâyüz etmiş, 'yükselmiş' kişilerdir. Yükselteler, yüksek kişiler, meşhur sanatçılar, müzisyenler, ressamalar, dünya çapında ün yapmış profösörlerin hepsi Ankara'dır. Galata Kulesi Ankara'dır, câmi minâreleri, kiliselerin

çan kuleleri, obeliskler; Dokuzh y k köyündeki t m l s tepeleri Ankara'dır. Geniř bir genelleme olacak ama Yücelik içeren ve Tanrı'yı hatırlatan tüm kişiler, topografya Őekilleri, sosyal etkinlikler, felsefî düşünceler ve kurban kesme gibi eylemlerin tamamını *Ankara* olarak değerlendirmek mümkün. *Kurban* 'b 'yı veya 'nefsi' kırmak suretiyle Tanrı'ya yaklaşmak' anlamında. Tanrı'nın yaratma l tfuna karşı bir Őükran arzı. Şunu da söylemeliyiz ki *Ankara* sözüyle *İstanbul*'un anlamları aynıdır. Her ikisi de soyut düzlemde Yücelik, somut  lemde Yüce Dikit anlamına gelir. Sıradan insanların gözünde *Ankara* *erkil* veya *herk l* biçimli Atakule'dir ama, nötron ve proton parçacıklarının füzyonuyla sürekli genişleyen evrenin devinimi sonucu sonsuz sayıda r hun veya ir de görünümlerinin ortaya çıkmasını ancak soyut düşünce melekeleri gelişmiş olan kişiler *Ankara* olarak okuyabilir.]